

Tudi Vaš novi plašč od PAULINA

po znano solidnih cenah p. n. učiteljicam zopet na obročno odplačilo
Damska konfekcija PAULIN — Ljubljana, Kongresni trg 5

Glavni predmeti si bili: sadjarstvo z uporabo sadja, živinoreja s čebelarstvom, poljedelstvo s travništvom; stranski pa: vinarstvo s kletarstvom in gozdarstvo. Sadjarstvo je predaval sadjarski strokovnjak g. Priol, ravnatelj vinarske šole. Živinorejo je poučeval g. ing. Eizelt. O poljedelstvu s travništvom je predaval g. ing. Šiftar.

Vsi tečajniki so prisostvovali teoretičnim predavanjem, ki so trajala od 8. do 12. ure in demonstracijam od 2. do 5. ure. Demonstracije so izpopolnjevale teoretična predavanja. Žal niso vedno dosegle svojega namena, ker se jim ni prisojalo tista važnost, ki jo imajo. Vsi tečajniki so morali predložiti domačo nalogo iz panoge, ki se je predavala. Naloga je morala obsegati najmanj 20 strani 8° in so jo pregledali predavatelji. 22. X. so se vršili ustni izpiti iz sadjarstva, poljedelstva in živinoreje. Izpitni komisiji je predsedoval g. ing. Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka, člani pa so bili gg. svetnik Krošl, ing. Eizelt in ing. Šiftar. Izpit je napravilo 11 učiteljev z odličnim, 14 s prav dobrim in 2 z dobrim uspehom.

Tečaj je pridobil za izobrazbo učiteljev kmetjsko nadaljevalnih šol. Večini učiteljstva so »kmetijski« predmeti malo poznani, posebno onemu učiteljstvu, ki se je rekrutiralo iz mesta. Na učiteljsku pa kmetijstvo nima baš zavidljivega mesta. In vendar bi moralo biti »kmetijstvo« ali boljše vaško življenje izhodišče in središče pouka — tudi na učiteljsku. Za učiteljske bi morala postati kritična »za življenje« resnica. »Vas« bi morala biti središče in smoter vseh predmetov. Dokler se ne bodo reorganizirala učiteljska, se bo moralo učiteljstvo izobraževati v tečajih. Ta tečaj je imel to prednost pred drugimi, da se je vršil v času, ko se lahko teoretično predavanje nadaljuje s praktičnim delom (n. pr. sajenje sadnega drevja teoretično, popolne sajenje v sadonosniku!). Ni dvoma, da je moralo te učitelje nadomestovati drugo učiteljstvo, izven dvoma pa je, da bo korist neprimerno večja. Koliko dobrega in koristnega lahko stori učitelj s svojim delom, ki je v organski zvezi in povezanosti s kmetijskim delom.

Naše kmetjsko nadaljevalno šolstvo napreduje vsako leto bolj in kmetjska mladina se ga oklepa. Če bo res kmetjska, bo veliko storila za napredek slovenske vasi. Naj bo izrečena zahvala kr. banski upravi in posebno neumornemu delavcu in vodniku kmet. nad. šol g. svetniku Jožetu Krošlu!

— I —

Josip Ribičič — petdesetletnik

On ni sanjač in ni fantazist, v njem zamaščen Oblomova, on je praktičen duh, agilen, hiter, posebej na iniciativu. V Trstu je organiziral s Kumarjem Učiteljski pevski zbor, ki je dosegel izredno umetniško višino in je ponesel slovensko pesem v Benetke in Bologno, v središče glasbene Italije. V učiteljski organizaciji je bil vselej vodilna sila, tako pri Učiteljski zvezi v Trstu, kot kasneje pri JUU v Ljubljani. V Trstu je pomagal organizirati učiteljske tečaje, bil je urednik pri »Učiteljskem listu«, pri »Novem rodu« v Trstu in je še vedno urednik »Našega roda« ter ostalih publikacij Mladinske matice.

On ni le poživil našega povojnega mladinskega slovstva, znal je tudi organizirati razprodajo tako, da so publikacije dosegle naklado, za katero so nam lahko zavidni še celo drugi, veliki narodi.

In pri vsem tem delu mu je ostalo še časa za lastno literarno delo. Za odrasle je pisal duhovite aktualne satire, za mladino igre in prozo. Vsega skupaj nam je podaril 15 knjig, med njimi dela, ki ostanejo.

Naj sodijo kritiki o njegovih posameznih delih tako ali tako, gotovo je, da je Ribičič v naši povojni mladinski literaturi osrednja osebnost, mimo katere naša literarna zgodovina ne more iti.

Če pogledamo vso dosedanje Ribičičevo pot in delo, spoznamo, da je človek ravne linije. In če je njegov jezik včasih res malo strupen, je pa njegovo srce vselej dobro. Pomagal je marsikomu, škodoval nikomur. Če ima katerega osebnega sovražnika, ga more imeti le med občutljivimi in šibkimi naturami, med močnimi ne.

Za vse svoje ogromno delo Ribičič ob svoji petdesetletnici ni prejel odlikovanj. Bil je premeščen. Z nasmehom je šel preko tega. Tak je pač in kolikor ga poznamo, se tudi ne misli »poboljšati«. In prav je tako! Tak naj tudi ostane vnaprej — prešerno mladosten. Petdesetletnica zanj ni čas za zapeček, mali mejnik je le ob njegovi dolgi poti življenja. Kar vidimo ga, kako gre zopet s privihanimi rokavi na delo.

Plašči, površniki

v priznani elegantni izdelavi in veliki izbiri

LUKIČ

Ljubljana, Stritarjeva ulica

Pisma mlademu tovarišu

(Nadaljevanje in konec.)

Spomniš se morda, da se je pred nekaj leti o tem tako intimnem vprašanju vzbudila pri nas celo v časopisju neke vrste propaganda. Neki gospod je s nam hoteli naravnost predpisati, kaj bi si smeli učitelji poiskati svojo življenjsko družico. Manjkal je samo še seznam obupanih kandidatkinj za zakonski stan in pa kaka naredba. Tem čudnim razmotiranjem se je krototala vsa slovenska javnost, ki je to sploh brala. Škoda, da ni izvedel za to tudi »Ošišani jež«. — Rečeno je bilo nekako takole! Večina učiteljev živi na kmetih, zato naj si tudi tam izbira svoje družice za življenje. — Z enako pravico bi lahko rekli mi učitelji: Advokati žive največ od ljudske trmoglavosti, torej naj tudi tam rešujejo svoje srčne zadeve. — Kam vodijo taka nepremišljena izvajanja, je jasno dovolj.

Prepovedati bi si pa morali za vselej, da bi javnost brila na ta način norec na naš račun. Zadeva je toliko resna, da se ne more obravnavati tako na splošno. Zato ti ne vem svetoovati o tem ničesar, čeravno si se dotaknil v svojih pismih tudi tega vprašanja. Po svojih opazovanjih bi ti lahko razodel samo svoje zasebno mnenje, oproti kolikor toliko na resnično življenje.

Ustanavljanje podpornega fonda se nadaljuje

Sklene se ustanovitev podpornega fonda, v katerega plačuje vsak član 2 din mesečno. (Sresko društvo Logatec)

V podporni fond prispeva mesečno vsak član 3 din. (Sresko društvo Šmarje pri Jelšah)

Sklenjeno je bilo, da prispeva vsak član 3 din mesečno v podporni fond. (Sresko društvo Gornji grad)

Sklenilo se je, da se mesečno 4 din od vsakega člana nakazuje v podporni fond. (Sresko društvo Slovenjgradec)

Spreglet je bil predlog, da vplačuje članstvo poleg članarine še po 1 din v sekcijski podporni fond. Temu fondu se poklanja še posebej znesek 200 din namesto venca na grob mrtve tovarišice. (Sresko društvo Celje)

Z ozirom na ustanovitev podpornega sklada se članarina zviša za 2 din, od katerih odpade 1 din sekcijškemu, 1 din pa društvemu skladu. (Sresko društvo Kamnik)

Osnujemo podporni sklad. Vsak član plača mesečno po 3 din; 1 din od tega bomo prispevali sekciji, 2 din ostaneta za domač delokrog. (Sresko društvo Litija)

Naša vas

V Beogradu izhaja od letošnjega marca mesečnik »Život sela«. (Administracija in uredništvo, Dedinje, Ulica Mih. Avramovića. — Letna naročnina 16 dinarjev.) List je namenjen sociološkemu proučevanju vasi. Vsem zainteresiranim iz učiteljskih vrst toplo priporočamo, da si ta list naroče.

Iz programatičnega uvodnika 1. številke povzemamo za danes sledeče misli:

Težkoče, ki so nastale v življenju na vasi, se kažejo v vsej naši družbi. »Život sela« hoče pokazati celotno življenje vasi, proučiti vas v vseh njenih področjih, vse družbene pojave na vasi.

Svoja opazovanja hoče vršiti v okviru celote, kajti v družbi ne obstaja niti en pojav, ki bi nastal izven nje, ki bi ne bil v zvezi medsebojnega vplivanja in medsebojne zavisnosti.

Druga dolžnost proučevalca vasi je, da družbenih pojavov ne gleda v preseku, marveč v njihovih razvojnih zgodovinskih linijah, stremeč posebno za tem, da predloži pred vsem ono razvojno silo, ki jih menja, odklanja ali oddalja od splošnega razvoja.

Če tako stalno vezujemo posebno s splošnim, del s celoto, si bomo ustvarili temeljno osnovo za jasno in določno sodbo o vasi ter o smernicah, ki obstajajo v njenem razvoju.

V nasprotju z onimi, ki gledajo na vas, kakor na nekaj popolnoma zase obstoječega, z nekimi posebnimi lastnostmi, ki jo postavlja v nasprotje vsemu ostalemu svetu, pred vsem v nasprotje mestu, ocenjujemo mi vas drugače. Za nas je vas družbena tvorba, ki je nastala v času in sicer zgodovinska v teku časa menjajoča se tvorba. S tem hočemo reči, da se v zgodovini družbe menja tudi vas, kakor vse ostale družbene formacije, in sicer tako v svoji vsebini kakor v svoji obliki. Ene in iste sile, ki vplivajo tudi na razvoj vasi.

V zgodovinskem razvoju se menja vas sama kakor tudi vsi odnosi v njej. Izpremembe se ne nanašajo le na organizacijo in

ureditev vasi, na njeno materialno kulturo, marveč tudi na celokupno kulturo.

Jasno je, da se te izpremembe na vasi ne vrše tako hitro kakor v mestu. Zaradi tega je tudi moč ostankov preteklosti, običajev in navad na vasi mnogo jačja in dosledno temu vaški razvoj počasnejši in lažji.

Prvi revolucionarni preobrat v vasi je izzval trg. Tehnika je to še ojačila. Prodiranje kapitalizma je povleklo vas v njeno totaliteto v razvoj družbe. Po vsej svoji ekonomiji, po politični upravi, po svoji organizaciji, skratka po vsem svojem družbenem življenju, je vas danes zelo aktiven del družbe, njen organski del. A poslednje tehniške izpremembe v kmetijskem gospodarstvu so v temelju menjale celokupno vas.

Naloga tega časopisa je torej, da proučuje življenje vasi, ugotavlja vse izpremembe, ki se v njem vrše ter da spoznava ono razvojno silo, ki se kaže v teh izpremembah.

Naloga, zelo važna, a tudi zelo težavna, toliko zaradi svoje obsežnosti kolikor zaradi težkoč v zbiranju predhodnega materiala, neobhodno potrebnega za načrtno in popolno proučevanje vasi. Za rešitev te naloge je potrebno veliko število pristašev, mnogo sodelavcev. Danes postaja vse delo zajednice, skupine, kolektiva. Potreben je načrten in resen napor večjega števila ljudi, če se hoče dandanes resno proučiti kako družbeno vprašanje. Ta časopis naj pomaga ustvariti na vaseh in izven njih ekspeditiven aparat, ki naj po posebnih navodilih pametno in resno proučuje vas in življenje v njej.

Računamo torej s sodelovanjem vseh, z vasi in izven nje, ki se pečajo ali hočejo pečati z vaškimi vprašanji.

Ali ni važno, spoznati svojo rojstno okolje? Ni ga boljšega vršenja svoje dolžnosti od prispevanja k spoznavanju prave resnice in posplošenja tega spoznanja. Dolžnost je to napraviti bodočnosti, ki naj bi bila lepša in trdnjša.

Splošne vesti

PODPORNI FOND.

Eden glavnih predpogojev za uspešno delovanje organizacije so zadostna sredstva, ki jih mora imeti organizacija na razpolago za uspešno vršitev svojih nalog v težkih trenutkih.

Prvič se je zgodilo v zgodovini naše organizacije, da je članstvo samo spontano uvidelo in se oprijelo gornje resnice ter je brez oklevanja samo pokrenilo akcijo snovanja podpornih fondov.

V zadnjem »Učiteljskem tovarišu« čitamo vest, ki je slovenskemu učiteljstvu v čast, ostalemu učiteljstvu v državi pa v vzgled, da so sreska društva v dravski banovini pričela snovati podporna fonda, s katerimi se bo dala sigurnost tovariškim borcev, ki se za vse ostale izpostavljajo v borbi za naše pravice. Članstvo je še posebej naglasilo, da je to več kot važno in bo moralo v bodočem proračunu sprejeti še večjo postavko.

Ideja je padla na rodovitna tla in je pričela oživljati med samim članstvom. Podporni fond, ki je bil dolgo vrsto let samo želja pobornikov učiteljstva, ki so gledali v težko bodočnost, oživlja danes sama med članstvom in učiteljstvom.

Učiteljstvo vidi težke vsakodnevne napače na učiteljski stan, a vidi tudi, da je navezano samo na sebe v obrambi svoje časti, svojih pravic in svoje nezavisnosti. Na nikogar se ne more v tem pogledu zanašati. Osamosvojit se mora in dati svoji stanovski organizaciji sredstva, da bo lahko branila poedince in celoto.

Podporni fond naj pomaga učiteljstvu obvarovati čast, čist značaj, neomadeževanost, vestnost pri delu in skrajni idealizem, t. j. one vrline, ki so potrebne vzgojitelju mladine in naroda; podporni fond naj pomaga ublažiti rane učiteljstvu v najtežjih momentih, ko napoči pri njih poleg notranje moralne boli finančna stiska, ki preti notranji moralni odpornosti. Podporni fond pa mora pomagati odbiti vse atake, naperjene proti celokupnemu učiteljskemu stanu in podpreti akcije za načelne rešitve, ki bodo v korist celokupnemu učiteljstvu in s tem tudi vsakemu poedincu.

Nihče ne more reči, da ga ne bo potreboval in nihče ne ve, kdaj se bo moral poslužiti podpornega fonda. In to daje ono silo, da ga učiteljstvo samo snuje!

— Opozicija JUU kleveta učiteljstvo. Opozicionalci se poslužujejo najnečestnejših sredstev, da bi zanesli zopet razdor v učiteljske vrste. Pod naslovom: »Predlog nekega učitelja, kako bi se najprej in najsigurneje sanirale razmere med učiteljstvom« — naslovljen na g. ministra prosvete, pišejo: »Pravijo, da imamo nekaj tisoč usposobljenih in brezposelnih učiteljev. Hvala dragemu Bogu, da imamo tako lepo izbilo, ker imamo veliko potrebo in povpraševanje, ako bi se pričelo čiščenje in izvajanje selekcije med učiteljstvom. Niti učiteljski stan, niti državna služba niso neke ubožnice in zavetišča za nesposobne, lene in pokvarjene...« — Dobesedno tako piše opozicija proti sedanji upravi JUU. Na kako čiščenje in selekcijo oni pozivajo, to je jasno in tega ni treba šele razlagati. Ali si morete misliti večje pavšalno obrekovanje učiteljstva? In ti ljudje se upajo nastopati proti stališču novosadske glavne skupščine JUU, ki se bori za čiste in prave interese vsega učiteljstva, za katere interese doprinašajo značajni učitelji vse žrtve!

»Pomanjkanje poštenosti in vrlin se maščuje tudi poedincu, ga upropašča in ponižuje.«

Kralj Peter I., učiteljem 6. avg. 1903.

— Zagrebški učitelji obsojajo pisanje »Narodne prosvete«, glasila JUU. Opozicionalci proti sedanji upravi JUU pišejo: »Upravitelji narodnih šol v Zagrebu — mesto so na uradni konferenci (op. sklicani od treh nadzornikov), 7. okt. 1936., zavedajoč se svoje odgovornosti in dolžnosti, a v zaščito interesov vsega učiteljstva, najostreje obsodijo nepristojno pisanje »Narodne Prosvete«, glavnega organa JUU v poslednjem času, s katerim se ruši potrebna avtoriteta v vrhovih države.« Slede podpisani 27 upraviteljev narodnih šol mesta Zagreba. Upravitelji so na

Francé.